

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$4.00
pusei metų \$2.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 40 SOUTH BOSTON, MASS. SPALIO (OCTOBER) 7, 1959 Atskiro numerio 54-TIEJI METAJ
"Keleivis" Telefonas: AN 8-3071 Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 8, 1879 Kaina 10 Centų

Šią Savaitę Anglija Renka Parlamentą

Rinkimų Kova Įkaito; Paskutinėmis Dienomis Partijų Kandidatai Nebesivaržo Žodžiais; Darbiečių Siūloma Socialinė ir Ūkio Programa Kelia Daugiau-siai Susidomėjimo; Atrodo, kad Abi Džiosios Partijos Lygiai Stiprios.

Anglijos balsuotojai šį ketvirtadienį renka naują parlamentą. Rinkimų kova paskutinėmis dienomis pasidarė labai karšta ir gana pikta. Ekonominiai klausimai rinkimų kovoje iškilo į pirmąją vietą ir daugiausiai svarstoma darbiečių iškelta socialinė programa — pagerinti senatvės pensijas, pakelti švietimą, didinti statybą, pagreitinti kolonijų išlaisvinimą ir kt.

Anglijos ministerių pirmininkas Macmillan perein-tos savaitės gale sakė, kad "viršūnių pasimatymas" jau nėra skelbiamas, tas bus padarytas po Anglijos rinkimų. Kol kas spaudoje spėjama, kad viršūnių pasimatymas įvyks ateinančių metų pradžioje, sausio ar vasario mėnesį.

Dėl užsienių politikos rinkimų ginčų nedaug tesi-girdi, bet darbiečiai reikalauja pagreitinti kai kurių kolonijų išlaisvinimą ir smerkia vyriausybės panaudotas griežtas priemones kai kur kolonijose kilusioms riaušėms nuraminti.

Siuose rinkimuose libera-lų partija turi išstati net 216 kandidatų ir ta partija tikejosi vėl prisikelti iš politinės nebuities, bet rinkimų kovoje ji buvo nusmelk-ta ir, atrodo, kad jai nebe-teks šiuo tarpu vaidinti di-desnio vaidmens. Renkama 630 atstovų.

KADA RUSAI PAVYS AMERIKĄ?

Amerikos ūkio planavi-mo draugija (National Plan-ning Asso.) praneša, kad pagal jos apskaičiavimą Sovietų Rusija nei per 7 me-tus, nei per ilgesnį laiką ne-pavys Amerikos ūkio žvilgsniui, jei Amerika ne-sustings vietoje. Praeis il-gas laikas iki rusų gyvenimo lygis susilygins su Ame-rika, bet ir tai priklausys nuo Amerikos ūkio pažan-gos ar apsilaidimo.

BENSON LANKESI SOVIETŲ RUSIJŲ

Zemės ūkio sekretorius Ezra T. Benson lankėsi So-vietų Rusijoje, Lenkijoje ir ki-tuose kraštuose. Grįždamas iš Rusijos jis buvo sustojęs Suomijoje ir ten sakė, kad rusams dar toli iki jie pa-vys Ameriką, bet pripažino, kad rusai daro pažangą ir žemės ūkio gamybos srityje. Benson Rusijoje išbuvo 4 die-nas.

Chruščiov Tarėsi Su Kinų Vadais

Sovietų Rusijos diktato-rius Nikita Chruščiovas pe-reitą savaitę lankėsi Kini-joj, kur jis dalyvavo 10 me-tų kinų bolševikų įsigalėji-mo valdžioje minėjime. Ta-proga kinų komunistai Pe-kinge suruošė milžinišką ka-rišką parodą, kuriame daly-vavo šimtai tankų, kanuo-lių, daug lėktuvų ir galybė kariuomenės. Po visus Ki-nijos miestus buvo ruošia-mos eisenos ir visokios iš-kilmės, kuriose, pagal ko-munistų pasigyrimus, daly-vavo šimtai tūkstančių žmo-nių.

Chruščiovas turėjo su Ki-nijos diktatoriumi Mao keletą pasikalbėjimų. Savo viešo-se kalbose Chruščiovas gy-rė kinų komunistų laimėji-mus ir kartu užsiminė, kad reikia eiti prie "taikingo su-gyvenimo" su kapitalistiniu pasauliu, bet didelio prita-rimo tam "sugyvenimui" iš-kinų nesulaukė. Ką dviejų komunistinių šalių diktato-riai kalbėjo ir ką sutarė, tas lieka paslapyje, apie tai pasaulis sužinos iš komunis-tinių valstybių politikos.

LAOSAS KALTINA SAVO KAIMYNUS

Laoso užsienių reikalų ministeris K. Panya Jungti-nių Tautų seime plačiai iš-dėstė savo šalies kovą už nepriklausomybę ir nusis-kundė, kad kaimynai gink-luoja ir siunčia į Laosą par-tizanus perversmui daryti.

TINKA NELAIMĖJ

Šitas apsiaustas, sako, tin-ka įvairių didelių nelaimių metu: potvynių, audrų, atominio antpuolio, nes jis nepraleidžia ir radijo akty-vinių spindulių.

BAISĖS VIESULŲ PADARINIAI

Japonijoje ir Pietų Korėjoj siuntė baisūs viesulai, ko-kių ten nebesimenama. Tūkstančiai žmonių žuvo arba sužeista, šimtai tūkstančių paliko be pastogės. Paveiks-las rodo, į ką viesulas paverė geležinkelio bėgus.

Nixon Lankėsi New Hampshire

Viceprezidentas R. Nixon perein-tos savaitės gale lankė-si New Hampshire valstijoje, kurioje nominaciniai balsa-vimai prezidentinių kandi-datų vyksta anksti, kovo mė-nesį. Todėl republikonų kandidatai priduoja nema-žai reikšmės tos republiko-niškos valstijos pasisakymui n o m i n a c i n i u o s e b a l s a v i-mu o s e.

Prieš savaitę laiko N. H. valstiją lankė New Yorko gubernatorius N. Rockefeller, kuris skaitomas vienu iš kandidatų respubliko-nų partijos į prezidento vie-tą. Dabar tą pačią valstiją aplankė kitas kandidatas viceprezidentas Nixonas. Taip rinkiminė kova jau prasideda.

Erdvės Gadynei Jau Du Metai

Prieš du metus spalio 4 d. Sovietų Rusija paleido pirmąjį dirbtinį žemės palydovą (sputniką) į erdvę ir nuo to laiko skaitoma, kad žmogus jau įžengė į "erdvės gadyne". Per du metus rusai ir Amerika paleido kelioli-ką dirbtinių žemės palydo-vų, rusai pirmieji pasiuntė vieną raketą į mėnulį ir dviejų metų "sputniko" su-kaktuvėms pasiuntė raketą aplink mėnulį.

Amerika per du metus erdvės tyrinėjimo srityje padarė didelę pažangą, bet rusų dar nepasivijo ir žino-vai mano, kad Amerika dar yra vienus metus atsilikusi nuo rusų toje srityje.

Kariškų raketų srityje at-silikimo nebėra, ar bent ne-bėra tokio, koks jis buvo prieš porą metų.

Streikas Paralyžavo Rytinius Uostus

Laivakrovių streikas Amerikos rytiniuose ir Me-ksikos įlankos uostuose pa-ralyžavo visų uostų veiklą perein-tą ketvirtadienį. Strei-das prasidėjo New Orleans uoste ir greitai persimetė į visus kitus Meksikos įlan-kos ir rytinius uostus. Kai kuriuose uostuose streikas ki-lo nesilaikant veikiančios darbo sutarties, todėl darb-daviai grasina, kad jie ne-siderės, kol unija neatšauks streiko ir laivakroviai ne-grįš prie darbo.

Streikas uostuose jau pridarė daug nuostolių, ypač greit gendančios pre-kės kai kur sugedo ir savi-ninkams dėl to pasidarė nuostolių.

Vyriausybė žada į uostų streiką greit įsikišti ir su Taft-Hartley įstatymo pa-galba grąžinti streikuojan-čius darbininkus prie darbo 80-ciai dienų, kaip įstatymas tą numato.

Indija Atmeta Kinų Pretenzijas

Indijos vyriausybė prane-šė komunistinės Kinijos vy-riausybei, kad derybos dėl sienų išlyginimo galės būti pradėtos tik tada, kai kinų komunistai pasitrauks iš naujai užimtųjų Indijos žemių. Kai kinai pasitrauks iki tradicinės sienos tarp dvi-jų kraštų, tada galima bus kalbėtis apie sienų peržiū-rėjimą ir jų išlyginimą kai kuriose vietose. Bet Indija iš anksto atmeta Kinijos pretenzijas į keliasdešimt tūkstančių ketvirtinių my-lių žemių plotus, kuriuos ki-nai savinasi ir kurie, pagal Indijos pažiūrą, yra ir buvo dalis Indijos teritorijos.

Sovietai Žiuri Į Mėnulio Užpakalį

Sovietų Rusijos moksl-i-ninkai spalio 4 d. paleido naują raketą į mėnulį. Ta raketa yra taikoma taip, kad ji nenukristų ant mė-nulio, bet apibėgtų aplink mė-nulį ir tada vėl grįžtų į žemę. Ar nauja raketa pasida-rys žemės palydovu dar nėra žinoma. Raketos tikslas yra pažvelgti (nufotogra-fuoti) mėnulio užpakalį, tą jo šoną, kuris niekada nėra atkreiptas į žemę ir to-dėl niekas nežino, kaip jis atrodo. Jei rusams pasiseks nufotografuoti mėnulio už-pakalį, tai jie bus pirmieji, kurie nematomą mėnulio pusę pamatys. Daugumas mokslininkų mano, kad mėnulio užpakalis nedaug kuo skiriasi nuo jo prieš-akio.

Rašant šias eilutes rusų mėnulinė raketa dar skren-da link mėnulio ir tik po dienos sužinosime, ar ru-sams pasiseks pažvelgti į mėnulio užpakalį.

Pagal planą, rusų raketa turi skristi aplink mėnulio užpakalį 6,250 mylių atsu-mi ir tokiu raud apenks mė-nulį grįžtį artyn prie žemės. Rusų raketa sveria 601 svarą, rusai savo raketą va-dina "tarplanetarinė stoti-ni".

Plieno Derybos Vedamos Slaptai

Plieno streikas dar tęsia-si. Prezidentas perein-tą savaitę, prieš išvykdamas atostogų į golfuotį, įspėjo darbdavius ir darbininkus, kad streikas turi būti baig-tas, nes kraštui dėl streiko tenka dideli nuostoliai.

Po to įspėjimo preziden-tas išvyko atostogų, o unijos ir darbdavių atstovai sėdo prie derybų stalo. Bet kol kas apie derybų eigą nieko gero nepranešama, tik tiek žinoma, kad pirmąjį darb-davių pasiūlymą unijos at-stovai atmetė kaip neužten-kamą.

ACHESONO PLANAS VAKARAMS JUNGTI

Buvęs valstybės sekreto-rius Dean Acheson iškėlė pasiūlymą stiprinti Vakarų valstybių vieningumą aki-vaizdoje Sovietų imperializ-mo vis didėjančių apetitų.

Acheson siūlo, kad NA-tomis į NATO karišką są-jungą neįeinančiomis Euro-pos valstybėmis sudarytų stiprų ūkišką ir politiską bloką, aptartų iš anksto sa-vo politiką ir visuose svar-besniuose klausimuose lai-kytųsi vienodo nusistatymo. Toks sustiprintas Vakarų valstybių blokas lengvai ga-lėtų visus Sovietų pasimoji-mus Europoje atremti ir ru-sai nedrįstų mestis į viso-nias avantiūras. Tas pasita-rnautų ir Berlyno klausimą sprendžiant.

Viršūnių Pasimatymas Dar Nėra Galutinai Sutartas

Priešingos Žinios Iš Įvairių Kraštų; Anglai Sako, Viskas Jau Sutarta, Tik Berek Paskirti Laiką ir Vietą, Prancūzai Abejoja, Amerika Nori Susikalbėti Pirmą Su Visais Sąjungininkais, Ypač Su Prancūzais ir Vokiečiais.

Moka 5 Nuosimčius Už Naują Paskolą

Amerikos iždas pradeda pardavinėti valstybės pas-kolos lakštus, už kuriuos moka po 5 nuosimčius me-tams. Paskolos lakštai bus išpirkti po 4 metų ir 8 mė-nesių. Iš viso vyriausybė no-ri parduoti tokių lakštų už 2 bilionu dolerių.

Vyriausybė prašė kongre-są, kad leistų pakelti nuo-simčius ir už ilgalaikes pas-dokas, bet kongresas su tuo nesutiko. Buvo pakelti nuo-simčiai tikslai už taupymo bonus.

Nuo 1929 metų vyriausy-bet niekada nemokėjo 5% už savo skolinamus pinigų.

ITALIJOS VADAS LANKOSI AMERIKOJ

Italijos ministerių pirmi-ninkas Antonio Segni lan-kosi dabar Amerikoje. Jis turėjo pasitarimą su prezi-dentu Eisenhoweriu ir da-bar lankosi įvairiuose krašto miestuose.

New Yorke Italijos vadas sakė, kad Italija, nors ir yra ūkiškai atsistatiusi, bet ne-mano stovėti vietoje ir sie-kia kelti savo ūkį, kad galė-tų visus savo gyventojus ap-rūpinti darbu ir pajamomis.

Italijos vadas lankėsi ir Jungtinėse Tautose ir ten tarėsi su JT generaliniu se-kretoriu D. Hammarskjold.

Kipro salos vadas arki-vyskupas Makarios ir tos salos sukilėlių buvęs vadas Grivas nutarė susitikti Kip-ro saloje. Jie bandys sutarti bendrą politiką.

Prezidentas D. Eisenho-wer, tuoj po Sovietų Sąjun-gos diktatoriaus Chruščiovo išvykimo, sakė, kad visos kliūtys "viršūnių pasimaty-mui" esančios pašalintos. Perein-tą savaitę tą pat pa-reiškė ir Anglijos ministerių pirmininkas Macmillan, jis sakė, kad tik bereikia pas-kirti laiką ir vietą viršūnės pasimatyti, kitų kliūčių ne-bėra, girdi, po Anglijos rinkimų tas ir bus padary-tas.

Bet šios savaitės pradžio-je Washingtonas painfor-mavo spaudą, kad nieko galutinio dar nėra susitarta, esą derybos su Prancūzija ir Vokietija dėl "viršūnių" pasimatymo dar nėra baig-tos, todėl dar per anksti kal-bėti, kad viskas jau sutarta. Prancūzai reiskia abejonų, ar Sovietų Sąjunga išpildė visas sąlygas viršūnių susiti-kimui, taip pat pasitarimai su vokiečiais dar nėra baig-ti dėl viršūnių konferenci-jos.

Kai bus išsiaiškinta su są-jungininkais, tada su Mas-kva bus galutinai sutarta, kur ir kada viršūnės susiti-kti ir kokius klausimus toje viršūnių konferencijoje svarstyti.

Iš Berlyno praneša, kad Amerika siūlanti laiką vir-šūnių konferencijai sausio ar vasario mėnesį. Dėl to laiko, kaip ir dėl konferen-cijos darbų tvarkos, ir eina pasitarimai tarp sąjungininkų.

PARYŽIUS PATARIA NELIESTI ALŽYRO

Prancūzijos užsienių rei-kalų ministeris perein-tą savaitę išdėstė Jungtinių Tau-tų seime prancūzų pažiūras į įvairius klausimus. Visais klausimais Prancūzijos at-stovas pasisakė maždaug taip pat, kaip ir Amerika ar Anglija, tik dėl Alžyro klausimo jis plačiau išdėstė prancūzų nusistatymą.

Prancūzai pataria Jungti-nių Tautų seimui nelie-sti Alžyro klausimo, nes pran-cūzai patys yra pasiūlę libe-raliską planą tam klausimui išspręsti ir JT kisimasis nie-ko nepadės, tik apsunksina klausimo išsprendimą vi-siems priimtinoj dvasioj.

Tuniso prezidentas Bour-giba sutiko statyti savo kan-didatūrą tai pačiai prezi-dento vietai lapkričio 8 d. rinkimuose. Niekas neabe-joja, kad jis ir bus išrinktas, nes jis yra ir populiarus ir turi valstybės aparatą savo rankose.

VIENUOLIO AUKA

Tai Ceilono ministerių pir-mininkas S. W. D. Bandara-naike, kurį nušovė budistų vienuolis.

Anglijos rinkimai

Šią savaitę, spalio 8 d. Anglijos balsuotojai renka naują parlamentą. Anglijos vyriausybė galėjo dar valdyti iki ateinančių metų, bet jai atrodė dabar laikas patogius rinkimus laimėti, todėl ir paskelbė naujus rinkimus, nes kas žino, kaip ten bus kitais metais.

Šiuo metu Anglijos konservatoriai tikėjosi ir dar tikisi tikrai laimėti. Taip pranašavo visokie "viešojo opionijos" žinovai, taip manė ir vyriausybės šalininkai. Ir, iš tikrųjų, Anglija šiuo laiku ūkiškai klesti, bedarbių veik nėra, žmonės nebologai uždirba, tai kodėl jie norėtų pašalinti vyriausybę, kuri taip sumaniai vedė šalies ūkišką politiką?

Anglijos vyriausybė deda viltis ir į sustiprėjusią Anglijos poziciją tarptautinėje politikoje. 1956 metų nutraukta Sueco avantiūra dabar jau užmiršta ir išgyventa, su Egiptu taika atstatyta, Anglijos vyriausybė vėl vaidina didesnę rolę tarptautinėje politikoje ir net sėkmingai siūlo per visokias "viršūnių derybas" ieškoti kelio į taikų sugyvenimą tarp Rytų ir Vakarų. Anglijos peršamuoju kelių pasuko dabar ir Amerika. Ar tas kelias ves į pastovesnę taiką, to niekas nežino, bet Anglijos vyriausybė teisingai gali nurodyti, kad jos siūlomas derybų kelias dabar jau darosi priimtinas ir Amerikai.

Ir vidaus ir užsienio politika atrodo prielanki konservatoriams. Jie gal ir laimės rinkimus, nes kol balsai nesuskaityti, kas galėtų dėtis pranašų ir spėlioti rinkimų rezultatus. Bet galima pasakyti tik tiek, jog anglų konservatorių laimėjimas, jeigu rinkimai ir duotų jiems daugumą, nebus taip lengvai pasiekiamas, kaip Macmillano vyriausybė pradėjoje manė.

Anglijos darbiečiai į rinkimus išėjo ši kartą ne tiek su nacionalizacijos programa, kiek su reikalavimais pagerinti pensininkų padėtį, pagerinti jaunimo švietimą ir daugiau dėmesio kreipti į gyvenamųjų butų statybą. Iš nacionalizacijos programos liko vienas punktas — plieno pramonės parėmimas ir visuomenės rankas. Pieno pramonė buvo nacionalizuota seniau, bet grįžus konservatoriams prie valdžios, ta pramonė buvo "atnacionalizuota" ir grąžinta privatinėms bendrovėms. Į plieno pramonės nacionalizaciją anglų socialistai žiūri, kaip į nebaigtą darbą, kurį konservatorių grįžimas prie valdžios nutraukė. Darbas turi būti baigtas.

Darbo Partijos socialinė programa sukėlė nepaprastą susidomėjimą visoj Anglijoje ir konservatorių pasitikėjimas savo pergale rinkimų kampanijoje žymiai sumažėjo. Net ir viešojo nuomonės "žinovai" pasidarė labai atsargūs su savo pranašavimais.

Anglijos darbiečiai nurodo, kad subrendusioje demokratijos balsuotojai negali tenkintis tik savo dienos rūpesčiais ir balsuoti pagal savo tokią ar kitokią padėtį šią dieną, bet turi pažūrėti plačiau į ateitį ir apsispręsti išdėdami iš viso krašto interesus, ypač turėdami galvoje senelių sunkią būseną, reikalingą jaunimui duoti geresnį švietimą ir užtikrinti visiems gyventojams padarius gyvenamus butus. Pradžiai darbiečiai siūlo visiems senatvės pensininkams pakelti pensijas po 10 šilingų, o vėliau eiti prie to, kad pasitraukę į pensiją žmonės gautų senatvės pensijas nemažesnes kaip pusę savo normalaus uždarbio.

Anglijos balsuotojai visus pokarinius metus yra veik lygiai pasiskirstę į konservatorių ir darbiečių šalininkus. Milijonas kitas balsuotojų yra "nėapsisprendę" ir tų nėapsisprendusių žmonių pasiskirstymas į vieną ar kitą pusę nulėmia rinkimus. Šiais rinkimais netikrumą didina dar ir tas, kad liberalų partija, jau seniai, rodos, mirusi, dabar vėl bando keltis iš numirusių ir turi išstaciūsi nemažai kandidatų, kurie kai kur suskaldys balsus ir padės laimėti kandidatams ir negavusiems absoliučios balsų daugumo.

Žiūrint iš toliau, Anglijos rinkimai svarbūs tuo, kad parodydys, ar demokratiškas socializmas ūkiško gerbūvio laiku sugebės patraukti balsuotojus savo socialinėmis reformomis ir tokiu klausimu, kaip jaunimo tinkamesnis paruošimas gyvenimui.

Apžvalga

KAI "VIENMINCIAI" ATVIRAI KALBASI

Kai žmonės susipyksta, jie papasakoja daug dalykų, kurių šiaip jau neskeltų pasauliui. Taip yra dabar su lietuviais smetonininkais arba tautininkais. Jie vieni apie kitus papasakoja gana įdomių dalykų. Tautininkai iš "Dirvos" pastogės turi vadą Vincą Rastenį, o tautininkai iš Tysliavos "Vienybės" pastogės to vado nenori pripažinti ir net įtaria jį esant minkštakauliu, kuris, NKVD pėčiūpinėtas, ištizo išpažintį. Dėl to Tysliava ištraukė seną, net 13 metų senumo Railos laišką apie Rastenį ir paskelbė jį "Vienybės" (rugsėjo 25 d.).

Pasirodo, kad tuoj po karo, 1946 m. būrys tautininkų Paryžiuje norėjo nusikratyti jiems per gerkle lindusio "tautininkų" ar smetonininkų vargą ir buvo sugalvoję įkurti "Lietuvių demokratų uniją". Rastenis pradėjoje siūlė atgaivinti tautininkų partiją užsienyje, bet greit persimetė į "demokratų uniją", tik pasisekimo ta "unija" neturėjo ir tai todėl, kad, kaip Raila rašo:

"Bet už mėnesio kito emė kiti, pasklido gandas, jog Demokratų Unija tai tik tautininkų smetonininkų meškerė, neuoširdus dalykas. Kas sugadino reikala? Tik Rastenis neuoširdi taktika ir jo pavardė. Visoms partijoms Rastenis žinomas, kaip 1923 metų rezolucijų autorius, pagal kurias Tautininkų Sąjunga buvo, taip sakant, savo struktūroje sufasistinta. Rastenis pareiga būtų dabar susilaikyti, kad nekludytų

naujam susiklijavimui, bet jis šokosi ir griebėsi kaip už britvos, kad tik, saugok Dieve, nepasiliktų užpakalyje ir iš veikėjų pirmo rango neįskristų..."

Toliau Raila pasakoja, kad Rastenis niekas nemėgsta, nei kitų partijų žmonės, nei patys tautininkai. Jis tęsia:

"Nemėgsta jo gi ne tik dėl to, kad visi žino esant smetonininką, bet kaip labai nenuoširdų, intrigantą, oportunista, bliūdlaizį, taikantis kur silčiau, i akis visuomet saldžiai šnekančią, bet vėliau tik provokuojantį ir asmeniškos naudos ieškantį. Nemėgsta ir jo žmonos... Aš tuodu žmogeliu atvežiau iš Šiaulių į Elzsa, kaip draugus ir vienos srovės", bet nuo to laiko jie vėliau užpakalyje, kaip meškos vežimas, smardina ora... baisiai gaila."

Tokių pastabų apie savo vadą Rastenį Raila prirašė ir daugiau. Iš jų aiškėja lietuviams ir be Railos žinomas faktas, kad Vincas Rastenis yra škurnikas, žmogus be nugarkaulio, ieškąs savo asmeninės naudos ir politinė mazgotė.

B. Raila, žinoma, gali pa-

siaiskinti, kad jis taip rašė apie V. Rastenį prieš tai, kol jis pažino Juozą Tysliavą. Kai pažino abu, tai iš dviejų "vadų" pasirinko "geresnį" ir todėl pasisako už Rastenį...

Tautininkų drabstymasis srutomis dar nėra baigtas. Pamatysime, ką rasteniniai užries apie J. Tysliavą ir ką Juozas išknis daugiau iš savo "archyvų", kuriuose "miega tiek daug ir tokių laiškų, kad mums (Juozui Tysliavai) net liežuvis niežti juos pažadinti".

"Žadinkit", vyrai. Juo daugiau, juo geriau paaiškės kai kam netolima smetoniška Lietuvos praeitis.

Tautininkų ginčai primena Amerikos lietuviams, kurie žmonės tvarkė Lietuvą Smetonos diktatūros laikais. Tie žmonės dabar savo kailio sumetimais sugalvoja net naują dorybę — "Gyventi už Lietuvą", t. y. pataikauti okupantui.

Kas savaitė

Pieno streikas

12 savaitių užsitęsęs plieno pramonės streikas kelia įdomių klausimų. Įsivaizduokime, kad plieno pramonėje (ar bet kurioje kitoje pramonės šakoje) darbininkai ir darbdaviai negali susitarti, ir plieno pramonė sustoja ilgam laikui. Tokią kvailą padėtį sunku įsivaizduoti, nes pagaliau ir darbdaviai ir darbininkai turi priieiti prie kokio nors susitarimo, ir pramonė turi pradėti dirbti. Bet jeigu streikas ar lokautas tęsiasi kelis mėnesius? Ar visas kraštas gali laukti, kol unijos ir darbdavių užsipyrimas bus praėjęs ir pramonė pradės dirbti?

Be plieno kraštas negali gyventi, kaip negali gyventi be anglų, be kitų svarbių žaliavų, be susisiekimo priemonių ir be gyvybinių pramonės šakų. Ką daryti, jei ginčas dėl uždabių ar dėl kurių nors darbo sąlygų tokias svarbias pramonės šakas sustabdo ilgesniam laikui?

Į tokius klausimus atsakymas savaime persasi. Kolektyvinės derybos yra geras dalykas, bet iki tam tikrų ribų. Jei dėl negalėjimo susitarti tarp kurios nors pramonės šakos darbdavių ir darbininkų nukenčia visas kraštas, tai tokios derybos pasidaro viso krašto reikalas ir įstatyme numatytos priemonės turi būti panaudotos, kad susitarimas būtų prietas. Viena tokių priemonių baigti užsikirtusias derybas būtų arbitražas ar trečiųjų teismas. Gal būtų ir kitokių priemonių.

Po Chruščiovo vizito

Amerikos spauda pradeda kalbėti apie "didįjį atslūgimą" tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos. Esą "pagereję" santykiai yra sovietų premjero Chruščiovo lankymosi išdava, tik neaišku, kiek tie pagerėję santykiai tęsis ir kada ateis "atslūgimo" galas.

Iš prezidento Eisenhowerio pareiškimo spaudai sužinome, kad pavojus Berlynui esąs pašalintas. Tiesa, rusai ir toliau reikalauja, kad Berlynas būtų padarytas "laisvu miestu", kaip jie tą laisvumą supranta. Vakarų kariomenė turėtų būti ištraukta iš to miesto, ir vėliau Berlynas laisvė turėtų būti kaip nors kitaip garantuota. "Pavojaus" pašalinimas reiškia tik tai, kad rusai nebestato laiku apžėto ultimatumo, kaip N. Chruščiovas pernai lapkričio 27 d. tą padarė. (Tada jis davė pusę metų laiko Berlynui klausimui sutvarkyti).

Laiku ribotas ultimatumas atpuola, o tai ir yra visas laimėjimas derybose su rusais. Kaip seksis toliau susitarti, tą parodys viršūnių ar kokios nors kitos derybos. Apie kitus laimėjimus niekas nekalba, nes jų ir nėra. "Atslūgimas", apie kurį kalbama, yra tokios pat rūšies, kaip ir 1955 metais, kada "viršūnės" buvo susitikusios Ženevoje.

Prekyba su rusais

Sovietų Rusija norėtų "pagyvinti prekybą" su Amerika. Rusai norėtų čia pirkti visokių paimėsių ma-

šinų, ypač chemijos pramonės kelti. Rusai norėtų, kad Amerikos kapitalistai duotų jiems kreditų ir pirkimams daryti.

Amerika nebūtų priešinga prekybos plėtimui. Bet yra kai kurių kliūčių. Pirmiausia kliūtis yra ta, kad rusai nenori atsiskaityti už "nuomos-paskolos" pagalbą, gautą karo metu. Amerika iš 11 bilijonų dolerių tokios pagalbos davė už \$2,600,000,000 civilių gėrybių — mašinų, žaliavų ir kitokių daiktų, kurie stiprino Rusiją kariškai. Už gniklus, amuniciją ir kitus karo reikmenis Amerika nieko nenori gauti, bet už "civilę pagalbą" norėtų atgauti nors mažą dalį savo pinigų. Amerika sutiko visą nuomos-paskolos pagalbą nurašyti už 800 milijonų dolerių, bet rusai siūlo tik 300 milijonų dolerių. Taip tas klausimas dabar ir stovi.

Amerika yra davusi pasakolų Rusijai dar prieš bolševikų priėjimą prie valdžios. Kaip nors bolševikai turėtų ir tas paskolas sutvarkyti ir bent kokią nors dalį jų apmokėti. Tada kelias prekybos būtų laisvas.

Žinoma, Amerika ir ateityje vargu sutiks parduoti Rusijai tokių prekių ar mašinų, kurios stiprintų sovietų karo pajėgumą, bet ir be tų "strateginių prekių" daug kuo galima būtų pasikeisti, jei tik bolševikai suktų atsisteisti už senas skolas.

Idomu, ar bolševikai išsijudins kalbėti apie senų skolų išlyginimą, ar pasitenkins ir ateityje tik tuščiais žodžiais apie "prekybos gyvinimą"?

Nikitos "geri darbai"

Sovietų diktatorių, būdamas Amerikoje, pažadėjo keliems lietuviams, kurie lino jam į akis, leisti jų šeimų nariams atvykti į Ameriką. Gal tų Nikitos "gerų darbų" pasekoje kokie penki lietuviai iš Lietuvos ir atvyks į Ameriką.

Apie tuos Nikitos "gerus darbus" dabar daug kalbama, nors Nikitai tie visi "geri darbai" nekainavo nė vienos kapeikos. Mat, kartais ir despotai nori pasirodyti, kad jie yra "žmoniški", juo labiau, kada tą galima padaryti taip pigiai...

O kaip yra su tais tūkstančiais ir dešimtimis tūkstančių lietuvių, kurie ir dabar dar yra priverstinai apgyvendinti Sibire, Kazachstane, Komi ir kitose Sovietijos tolybėse ir kurie negali su savo šeimomis susijungti? Ką sakome dėl tų jaunuolių, kurie šimtais ir tūkstančiais iš Lietuvos gabenami į įvairias Sovietijos tolybes prie visokių savanoriškų ar tik tariamai savanoriškų darbų?

Kiek lietuvių šeimų Nikita išskiria kasmet ir kiek jis jų laiko išskirtas jau daug metų?

Apie tai tyla. Ir čia Amerikos lietuvių tarpe yra daug šeimų, kurių nariai liko Lietuvoje, bet kurie neturėjo kunigo Prunskio drąsos ir moralinio lankstumo lysti diktatoriui į akis su savo asmeninėmis bėdomis, kai tų bėdų, to paties diktatoriaus padarytų, yra daug tūkstančių.

J. D.

ENJOY THE TWIN ADVANTAGES OF A CALORIC GAS KITCHEN-HEATING RANGE

If you want the best of both... cooking and kitchen heating... get a Caloric GAS Kitchen-Heating Range! Keeps your kitchen cozy at less cost than any other automatic method. You get temperature controlled heat that is thrifty and cleaner... no fuel to lug or store... no delivery worries.

Every modern cooking feature, too... including such Gold Star Award features as: temperature-controlled top Burner-with-the-Brain... all self-lighting burners including oven and broiler... interior oven lights... backralls including light, clock, interval timer and convenience outlet.

© American Gas Association

Boston Gas Co. OR YOUR GAS APPLIANCE DEALER
BOSTON 100 ARLINGTON STREET JAmica 4-0000

Iš Pavergtos Lietuvos

Mažina pasėlių plotus

Ne kas kitas, bet pats ministras tarybos pirmininkas pavaduotojas J. Laurinaitis partijos centro komiteto rugpjūčio 28 d. posėdy atidengė paslaptį, kad "pastaraisiais metais daugelyje kolūkių nepagrįstai sumažinti bulvių, linų, cukrinių runkelių pasėliai".

Kodėl jie mažina J. Laurinaitis nepasakė, arba jei ir pasakė, tai "Tiesa" nepasakė. Kaip pėrnai, taip ir šiemet mažai dėmesio esą kreipiamą į pašarų paruošimą. Daugely kolchozų ir sovchozų šiemet šieno esą paruošta net mažiau kaip pėrnai, sako J. Laurinaitis. "Blogai didinamas gyvulių skaičius iš nuosavos bandos, pasitaiko gyvulių kritimo atvejų", daug karvių liekančios bergždžios, skundėsi J. Laurinaitis.

Iš minėto partijos centro komiteto posėdžio diskusijų paaiškėjo kad visa eilė kolchozų jau priėjo prie tvirtų atlyginimų už darbadienius. Bet kokie tie atlyginimai? Kaslų Rudos partinis sekretorius pranešė, kad jo rajone pagal "tvirtą atlyginimo tvarką" būvę išmokėta kolchozininkams po 4 rublius pinigais ir išduota po kilogramą grūdų dienai. Iš Kupiškio rajono buvo nusiskusta, kad kai kuriems kolchozams trūksta karvių, tai nėra įmanoma ir pieno gamybą padidinti. Iš Kalvarijos rajono pranešė, kad kolchozai, siekdami "taisyti padėtį" gyvulinkystės srityje, "kontraktuoja gyvulius pas kolūkiečius", kitaip tariant kolchozininkai savo asmeniniais gyvuliais turi padėti kolchozams planus išpildyti. Žemės nusauginimas esą vykdomas labai lėtai. Iš 1,200 hektarų nusausinta dar tik 300. Nesant tvartų, kiaulėms būdos statomos iš šiaudų.

Kalbant apie žemės ūkio techniką, kai kurie dalyviai kritikavo Neries žemės ūkio mašinų, kurios "per greit išėina iš rikiuotės".

Geriausios įmonės neįvykdo planų

Minėtame partijos centro komiteto posėdy centro sekretorius Maniūsis barė, kad net tokia išgarsinta kaip pavyzdinga "Pergalės" įmonė (Kaune) šiais metais neįvykdė plano, nemažina savikainos.

Dėl gaminama broko eilė įmonių padarė nuostolių per pirmąjį pusmetį 13 milijonų rublių sumos. Įmonėse vis dar daug darbų atliekama nuogomis rankomis, neįsisavinant mechaninių ir automatinų įrengimų. Liaudies ūkio tarybos įmonėse guli nenaudojamų mašinų 60 milijonų rublių vertės, jos rūdija, nors yra naujai įgytos. Pramonė vis dar gamina netaisytių mašinų, kurių amžius jau atgyventas. Maniūsis reikalavo griežtai bausti visus, kurie taikstosi su apsilėidimais, o brokierius perduoti teismui.

Paleckis eina Sniečkaus pėdomis

(E) Vienas atkakliausių rusofilų Lietuvoje yra Komunistų Partijos pirminis sekretorius A. Snieckus. Kiekviena proga jis siūlo lietuvių rusų draugystę.

VILNIAUS radijo džiaugsmas

J. VLKS

Susovietintos Rusijos caro Nikitos I atsilankymo proga į JAV, Vilniaus radijo pranešimai apie tai džiaugsmu sunkte persunkti, nors riekutėms semk. Čia Vilniaus radijui nieko neprikiši, nei ji papeiksi. Jo pranešėjai, korespondentai vykdo tik tai, kas Maskvos paliepta ir įsakyta.

O iš tų pranešimų ir atpasakojimų, atrodo, kad jau nėra ne tik okupuotoje Lietuvoje, bet visame pasaulyje tokio žmonių gyvenamo kampelio, kur nesidžiaugtų gyventojai Nikitos Chruščiovo atsilankymo proga į JAV. Maskvinių komunistų propaganda tuo džiaugsmu nori įtikinti savus gyventojus, kad Nikitos esama labai didelio ir garbingo vyro, o Amerikos visuomenė nori papirkti, kad ta nesisipirtų, nereikalaudy iš valžios ginklavimosi ir būtų nuolaidi Sovietų Rusijai.

Štai per Vilniaus radiją rugsėjo 18 d. tas versio džiaugsmas buvo taip reiškiamas: "Kaip teigiamą žingsnį pirmyn, stiprinant taiką, sutiko tarybinė liaudies Nikitos Chruščiovo vizitą į JAV. Šiomis jaudinčiomis dienomis ji su ypatingu susidomėjimu klausosi radijo, skaito laikraščius įvairiausiuose šalies kampeliuose".

Tai taip pranešama apie Sovietų Rusijos gyventojų nuotaikas. Bet maskviniai komunistai nebūtų komunistais, jei jie nesiektų viso pasaulio. Klausome radijo pranešimo toliau:

"Pirma numeris pirmas. Palecia savo kalbomis visi. Toliau visose visuose kampeliuose, visuose kalbomis, šiandien skamba žodžiai apie Tarybų sąjungos tautos švėryti, nuostabiusią mokslo ir technikos laimėjimą, apie Tarybų sąjungos vadovo, Nikitos Chruščiovo viešėjimą JAV-bėse".

O štai pavergtos Lietuvos darbininkų kaip kurie neva atsiliepiamai apie tą "caro" Nikitos pirmojo viešėjimą JAV:

"Chruščiovo viešėjimas JAV — šaltojo karo ledai dirpsta, — sako armatūrininkas iš Kauno statomos elektros jėgainės draugas Pamošauskas".

"Amerikos visuomenė turi progos dar kartą įsitikinti, kad tarybinė liaudžiai brangi ir reikalinga taika. Taikos labui, žmonijos gerovei, mūsų šalyje pasiekiami didžiausi mokslo ir technikos atidimai".

O štai brigadininkas Pylipaitis tokią politinę išmintį patiekia:

"Nuo dviejų didžiųjų valstybių vyriausybės vadovų pokalbio daug kas priklauso. O pirmiausiai santykių pagerinimas ir draugiškas ryšių palaikymas tarp abiejų šalių".

Na, ir žinoma, kaip dera, Pylipaitis pasisako, kad dabar dar sparciau ir daugiau dirbs, kad taikos tvirtovė būtų stipri. Matote, maskvinių komunistų supratimu daug nereikia taikos įgyvendinimui: susėję du vyriausybės vadovai gali ir santykius pagerinti ir taiką įgyvendinti.

Po šimto pypkių, kaip mažai reikia taikos įgyvendinimui! O čia visokie iš-

minčiai politikai suka galvas, kas darytina, kaip įgyvendinti taiką tokią, kad ji visiems būtų priimtina, ja niekas nenuskriaustas ir kad ji nebūtų pasirašyta kitų tautų sąskaiton. Jei taip visa priklausytų nuo Sovietų Rusijos dabartinio "caro" Nikitos ir nuo bet kurio brigadininko, tai taika jau seniai būtų pagal Maskvos modelį padaryta...

Bet pasiklausykime, ką dar tą pačią dieną Vilniaus radijas pranešė:

"Klaipėdos uostamiesčio gatvėmis eidamas, lankydamas įmones ir įstaigas, visur išgirsi besikalbant apie drg. Chruščiovo viešėjimą JAV-se. Mūsų korespondentas šiandien kalbėjosi su vidutinio žvejybinio tralierio kapitono padėjėju, V. Senograffu. Štai ką jis pareiškė: "Mums jūreiviams, labiau negu kitos profesijos žmonėms, suprantamas taikos reikalas".

Ir dar žinutė iš Kauno:

"Turbūt nėra pasaulyje tokio kampelio, kur nebūtų susidomėjimo dėl Tarybų sąjungos ministrų tarybos pirmininko Nikitos Chruščiovo kelionės į JAV. Kartu su visa tarybine liaudimi ir mūsų miesto žmonės, labai domisi mūsų didžiosios tėvynės laimėjimais: raketos paleidimu į mėnulį, ledlaužio išplaukimu ir drg. Chruščiovo viešėjimu Amerikoje".

Užteks tų sovietinių džiaugsmo gniūščių sovietinių korespondentų iš rašalo išspausyti ir per Vilniaus radiją praneštų.

Kaip žinome, New Yorke milijonieriai bankininkai ir kiti piniguočiai didikai, stambių kapitalų valdytojai Nikitai Chruščioviui suaruosė saunų priėmimą. Dailavo viso per 2000 asmenų.

Šiuo kartu sovietinė spauda apie tai rašydama tuos turtuolius jau nepavadino kapitalistais — išnaudotojais, darbo žmonių engėjais, kraujo siurbelėmis, bet parrasė: "Čia ir stambių bankų, prekybos ar pramonės kompanijų direktoriai, žymūs ekonomikos veikėjai".

Ir pabaigoje parašyta:

"N. Chruščiovas atakė į daugelį verslinių atstovų klausimus. Chruščiovo kalba ir atsakymai susirinkusių buvo išklausyti su dideliu dėmesiu ir juos nekartą pertraukdavo plojimai. Jie padarė didelį įspūdį į verslinių Amerikos sluoksnių atstovus".

Ko gero visi įsirašys į komunistų partiją, pridursime nuo savęs...

Dabar Sovietų spauda ir radijas jau nevargina savo skaitytojų žiniomis iš Amerikos apie iš bado mirstančius vaikus, badaujančius bedarbius, apie streikuojančių skurdą, apie negrų persekiojimus ir jų vaikams daromas kliūtis mokslą siekti ir panašiai.

Nūtriosios Maskolijos komunistinė masinerija žmonių nuotaikoms, įsitikinimams veikti gali būti pakelčiama per kelias valandas. Palaiminti asilai, nes jie turi savo karalystę žemėje!

Išmintingo žmogaus lūpos — širdyje, kvailio žmogaus širdis — lūpose.

Salamonas

NINA ATSIŠVEIKINA SU MAMIE

Šitai Nina Chrusciovienė atsisveikina su Mamie Eisenhoweriene. Kairėj vertėja, o tarp atsisveikinantių garsaus rusų rašytojo Solochovo žmona.

Kaip anglai atstovus renka

Spalio 8 d. renkamas Anglijos parlamentas, viso la- bo 630 atstovų. Kandidatų išstatyta 1480, iš jų konservatorių 625, drabiečių 621, liberalų 217, komunistų 17. Tie skaičiai rodo, kad ir ten tesivaržo dvi didžiosios partijos: darbiečių ir konservatorių. Kitų partijų (liberalų, komunistų) reikšmė maža. Ir neseniai paleistame parlamente konservatorių buvo 343, darbiečių 281, liberalų 6. Panašiai bus ir kitame parlamente, tik gal dabar darbiečiai gali gauti kiek daugiau atstovų negu konservatoriai ir tada jie valdys kraštą iki kitų rinkimų. O jei atstovų skaičiai pasiliks maždaug tokie, kaip dabar, konservatoriai valdys kaip dabar valdo. Žodžiu, lemia tos dvi partijos, kaip iki šiol Amerikoje demokratų ir republikonų partijos.

Bet rinkimų kampanija Anglijoje yra visai kitokia, negu Amerikoje. Ten daug priemonių, kurios vartojamos Amerikoje rinkimų kampanijos metu, yra griežtai uždraustos.

Niekas nežino, kiek tikrai kaštuoja vieno kongresmano ar senatoriaus išrinkimas Amerikoje. Žinovai spėlioja, kad "karstose" vietose kongresmonui tas atseina iki 100,000, o senatoriui didelę valstybę daug didesnė suma reikalinga.

Anglijoje tos išlaidos yra

griežtai nustatytos ir jų peržengti negalima — nusikaltęs atstovas gali būti nubautas — atimtos teisės. Kadangi, kaip vėliau pamatysime, ten kitoks rinkiminių vajus, tai ir atstovų rinkimų išlaidos nėra didelės. Vidutiniškai jos siekia \$2,000, bet tose vietose, kur varžybos nėra sunkios, pasitenkinama ir \$500.

Inašų tam reikalui dydis svyruoja tarp kelių dešimčių ar vieno antro simto. Veikiančių įstatymų tikslas — stengtis išjungti atskirų turtingų asmenų įtaką.

Iš šalies yra pavojinga padėti rinkimų kampanijoj tam ar kitam kandidatui be jo raštiško sutikimo. Jei, sakysim, kokia organizacija ar atskiri asmenys norėtų paskelbti laikrašty agitacinį skelbimą už tą ar kitą kandidatą, arba sušaukti mitingą, arba iškabinti plakatą be kandidato žinios, gali būti patraukti teismo atsakomybėn.

Jei, pavyzdžiui, kas nors prie savo namo iškabins skelbimą, agituojančį rinkti X kandidatą be to kandidato sutikimo, namo savininkas gali būti nubautas, o jei jis turės kandidato sutikimą, skelbimo išlaidos turi būti paimtos iš rinkimų kampanijos fondo.

Istatymas draudžia kandidatams net arbatos puodelį, cigara ar degtinės stiklėlį pasiūlyti asmeniui, kuris yra jo apylinkės rinkėjas, jau nekalbant apie kokius kitus didesnius patarnavimus, kurie gali būti išaiškinti, kaip noras tą asmenį sau palankiai nuteikti. Negali

jis to daryti net tiems, kurie veikliai dalyvauja rinkimų kampanijoj.

Nenorėdami turėti nemalonumų, daugelis kandidatų rinkimų kampanijos metu nutraukia priėmimus net savo namuose. Būna net taip, kad kandidatas, kuris nuolat siuntė dovanų ligoninėje gulinciam karo veteranui, rinkimų metu nutraukia tą darę.

Išivaizduokime rinkimus Amerikoje, be kandidatų rengiamų visokių "kavucių", "arbatėlių" ir panašių "priėmimų".

Amerikoj kiekvienas žino, kad biznieriiai, remiantieji kandidatą pinigais, ar jo draugai, agituodami už jį, tikisi vėliau gauti "užmokesnį" tokiu ar kitoku būdu. Ten kandidatas už pažadą biznieriui, kad jis padės jam gauti iš valdžios kokią parangą, gali būti sumintas. Tas pats būtų ir pažadėjus kokią tarnybą.

Kitokios ten yra ir rinkiminių kalbos. Įstatymas yra griežtas ir tuo požiūriu. Gali kaip įmanydama plakti savo priešininko politinę veiklą, bet negali prasišlenkti su faktais, negali dergti jo asmens. Už tai baudžiama.

Bet ten ir toms kalboms nėra tiek daug laiko. Pavyzdžiui, šie rinkimai buvo paskelbti vos prieš 3 savaites. Tai ką čia daug per tokį laiką prikalsi!

Negali ten tiek daug, kaip čia Amerikoje, kandidatai pasinaudoti ir radijo ar televizijos pagalba. Šių rinkimų kampanijoje per radiją konservatoriai ir darbiečiai kalbės po 8 kartus, viso labo 80 minučių, o liberalai tik 2 kartą, viso 25 minutes. O per televiziją abi didžiosios partijos galės agituoti po 5 kartus, viso 95 minutes.

Seniau ten buvo draudžiama kandidatui pasiūlyti nuvežti rinkėjų balsuoti, jei jis pats negali nueiti, bet dabar jau leidžiama pasinaudoti tam reikalui tiek automobiliu, kiek tik pajėgiama...

Bet nereikia manyti, kad ir ten žmogus sukūrė idealiską tvarką ir kad viskas, kas įstatyme parašyta, iki mažiausių smulkmenų pildoma. Tačiau neabejotina, kad ten rinkiminė kampanija yra daug "švaresnė", negu Amerikoje.

Dvariškis

KAIP RUSAI LIETUVĄ SUSOVINETO

Apie tai skaitykit knygelę—Lietuvos sovietizaciją, kurią parašė Lietuvos žygaliute gauti Keleivio administracijos.

nus teisininkas prof. M. Roemeris. Kaina 35 centai.

'KELEIVIO' KALENDORIUS

1960-tiems metams

Kalendorius jau ruošiamas spaudai. Jį jau galima užsisakyti. Nors viskas pabrango, ypač popierius ir paštas, Keleivio Kalendoriaus kaina šiemet dar nepasikeitė. Kviečiame jį užsisakyti nieko nelaukiant. Kaina 50 centų.

Kaip kasmet, Keleivio Kalendoriuje 1960 metams bus įdomių pasiskaitymų, eilių, straipsnių iš mūsų istorijos, nuotykių, juokų, informacijų, patarimų ir daug kitko.

Pingus ir užsakymus už Keleivio Kalendorių prašome jau dabar siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Švedų filmų aktorė Anita Ekberg ir italų madų kūrėjas Emilio Schuberth laimėjo Italijos premiją, kuri skiriama tais metais ypatingai pasisėmėjusiems menininkams.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Vot, Maiki, Chruščiovo ir vel nebėra Amerikoje. Sukėlė ermiderį ir išlėkė.

— Taip, tėve, išlėkė sveikas ir gyvas. Jei kas turėjo nusipirktis kiaušinių jam pavaisinti, tai parsinešė kišenėje namo, res per policiją negalėjo prieiti artyn.

— Dac rait, Maiki, per daug buvo policijos. Los Angeles mieste vienas dipukas paleido į Chruščiovą minkstą tometę, o pataikė į policijos viršininką. Per daug buvo tų policijos viršininkų.

— Bet viskas gerai, tėve, kas gerai pasibaigia.

— Ar tai tu rokuoji, kad Chruščiovo maršrutas Amerikoje pasibaigė gerai?

— Aš manau, kad gerai.

— Nu, tai pasakyk, koks gali būti iš to gerumas?

— Visų pirma gerai yra tas, tėve, kad Amerika turėjo progos geriau jį pažinti. Jeigu kas tikėjosi nugauti komunizmą maldomis, tai dabar galėjo įsitikinti, kad tai yra tuščia viltis. Chruščiovas matė visą Amerikos prabangą, ir vistiek pasiliko prie savo nuomonės, kad Sovietų tvarka yra geriausia. O jeigu kas nori ją nuversti, tai tas yra arba kapitalistų agentas, arba banditas ir chuliganas. Tokią mintį šiandien skiepija Sovietų jaunimui ir mokyklos. Užaugę jie galvos guldys už komunizmą. Aišku, kad pasakomis apie demokratijos laisvę jų galvos nepakeis. Demokratiškos laisvės jiems atrodo betvarkė. Chruščiovas pavadiną ją stačiai anarchija. Valdžia čia kalba vienaip, o bažnyčia priešingai. Ir bendrai, kiek yra laikraščių, kiek politikierių, tiek ir nuomonių. Ko klausytis, niekas nežino, nes neišau, kas reiškia tautos valią. Tokia laisvė, tai skysta putra, ir mes jos nenorim, pasakė Chruščiovas.

— Olrait, Maiki, ar tu su juo sutinki?

— Ar aš su juo sutinku, ar ne, tai visai nesvarbu, tėve. Svarbu yra tas, kad per tas dvi savaites Amerika turėjo progos geriau pažinti savo oponentą ir padaryti iš to reikalingų išvadų.

— O kokios tos išvados?

— Išvados yra tokios, tėve, kad užuot ruošis karui, geriau ieškoti būdų karo pavojui pašalinti. Juk karo niekas nenori, nei Amerika, nei Rusija.

— Ju rong, Maik. Jeigu Rusija nenori vainos, tai kokiam biesui ji ginkluojasi, a?

— Rusija ginkluojasi dėl to, kad Amerika prieš ją ginkluojasi, sako Chruščiovas.

— Maiki, aš, kaip generolas, šitą biznį suprantu geriau už tave. Man atrodo, kad čia Rusija kalta. Jeigu ji nesiginkluotų, tai ir Amerikai nebūtų reikalo ginkluotis.

— Tas taip, tėve. Po karo Amerika buvo nusiginklavusi, bet rusai ir nemanė to padaryti. Korėjos karas parodė, kad vienašališkas nusiginklavimas yra klaidingas dalykas. Todėl ir Amerika pradėjo ginkluotis. Jau 12 metų čia kalbos ir derybos dėl nusiginklavimo, bet tas reikalas nei juda iš vietos todėl, kad rusai nenori leisti nusiginklavimo rimtai kontroliuoti. Dabar Chruščiovas vėl pasiūlė visiškai nusiginkluoti, bet apie nusiginklavimo kontrolę jis tik užsiminė. O ją nuversti, tai tas yra arba kapitalistų agentas, arba banditas ir chuliganas. Tokią mintį šiandien skiepija Sovietų jaunimui ir mokyklos. Užaugę jie galvos guldys už komunizmą. Aišku, kad pasakomis apie demokratijos laisvę jų galvos nepakeis. Demokratiškos laisvės jiems atrodo betvarkė. Chruščiovas pavadiną ją stačiai anarchija. Valdžia čia kalba vienaip, o bažnyčia priešingai. Ir bendrai, kiek yra laikraščių, kiek politikierių, tiek ir nuomonių. Ko klausytis, niekas nežino, nes neišau, kas reiškia tautos valią. Tokia laisvė, tai skysta putra, ir mes jos nenorim, pasakė Chruščiovas.

— Nu, tai kaip tu rokuoji, Maiki, kas atsitiktų su mūsų Lietuva, jeigu Amerika padarytų ugadą su Rusija ir abidvi sunaikintų savo ginklus?

— Jeigu karo pavojus būtų pašalintas, tėve, ir jeigu tarp Amerikos ir Rusijos pasidarytų geresni santykiai, tai gal ir Lietuvos žmonėms būtų geriau, nors Lietuva vistiek dar nebūtų laisva.

— Ar tu mislini, kad aš tada galėčiau seną kraują pamatyti? Žinai, man norėtųsi nors paskutinį kartą prieš smertį aplankyti tuos daunas Lietuvos vietas.

— Galimas daiktas, tėve, kad galėtum. Ir dabar jau geležinėj sienoj atsiranda skylių. Štai, šią vasarą jau dvi lietuvių grupės iš Amerikos buvo įleistos Lietuvoje. Tiesa, dauguma jų buvo komunistai ir jų prielankos. Jeigu santykiai pagerės, tai gal būtų, kad ta geležinė siena, kuri iki šiol skiria mūsų Lietuvos, bus panaikinta.

— Olrait, tegul tavo žodis stojis kūnu. Aš dabar eisiu ir sukalbėsiu rožančių ant tos intencijos.

Ramioje Vokietijoje neramu

60,000 angliakasių žygiavo į Bonną. Visur juoda angliakasių ateitis. Ką tuo reikalau dar socialistai ir kapitalistai

V. KYMANTAS

Vokietijos angliakasiai krašto ūkiui. Kai nėra vilsonierimo. Rugsėjo mėnesio 20 dieną 25 tūkstančiai angliakasių, šventadieniškai apsirengę, juodomis ir raudonomis vėliavomis nesini, su daugybe plakatų, bet tylūs ir rimti, patraukė iš visos apylinkės į Dortmundą vyriausybei, kasyklų savininkams ir visuomenei priminti, kad anglies pramonėje rūksta. Savaitę praleidus, angliakasiai pasileido traukiniais, laivais, autobusais jau į laikinę Vokietijos sostinę, į Bonną, pas pačią vyriausybę. Jų susirinko jau apie 60 tūkstančių ir susisukė į 13 kolonų, be muzikos, be kalbų, tik susikaupusiais veidais kelias valandas žygiavo senojo miesto gatvėmis. Kas yra?

Vokietijos anglies pramonėje prikaskama anglies daugiau, kaip jos galima parduoti. Jau šių metų pradžioje kasyklų sandėliuose buvo atsargos apie 15 mil. tonų, tiek pat buvo pirklų sandėliuose, ir jos vis didėja. Krizė prasidėjo 1957 metais ir galo jai nesimato. Nesimato, kur būtų galima vis atliekančią anglį išleisti.

Jau ilgesnį laiką ir visam pasaulyje anglis turi kautis su trimis savo priešais — žibalu, elektros energija ir pastaruojų laiku su pradėjusia išsivalyti atomo energija, — ir kautis jai nelabai sekasi. Kad ir pačioje Vokietijoje svarbiausias anglies suvartotojas, geležinkeliai, anglim kūrenamus garvežius dar palieką šoninėse linijose, pačioms stotims aptarnauti. Pagrindiniai ruožais keleiviniams ir prekinis traukinis padidintais greičiais neša skystų kūrų varomai dizeliniai lokomotyvai. Gi pokariniais metais smarkiai prakutus Vokietija pradėjo suelektrinti pačias didžiausias geležinkelių linijas, ir geležinkelių suelekttrinimas žadamas sparčiai vystyti. Skystas kuras išvaro anglį iš gyvenamųjų namų apšildymo, iš naujai statomų ar pertvarkomų fabrikų, ir atsispirti savo konkurentams, patogiams vartoti, dažnai ir pigesniems, nebemoka.

Krizę Vokietijos anglies pramonėje padidino pati vyriausybė. Iš karto anglies stigdoma ir statydama ją iš prievartos savo nugalėtojam, Vokietija sutartimi su Amerika įsipareigojo įsivežti iš čia kasmet po 25 mil. tonų anglies. Vežėsi ir tuomet, kai savos pradžioje turėti su kaupu, ir tik pernai metais nuo importo pasilaisvino papildintais muitais. Krizės pačią sunkiąją naštą gauna kelti angliakasiai. Jau dabar apie 40 tūkstančių angliakasių neteko darbo. Likusieji nevisuomet dirba visą savaitę. Darbas stabdomas vis naujose kasyklose, ir numatoma, kad gal dar 100 tūkstančių angliakasių turės ieškoti darbo kur kitur. "Stebuklingai" atsikūrusioj Vokietijoje krizė anglies pramonę pradeda sudaryti sunkumų visam

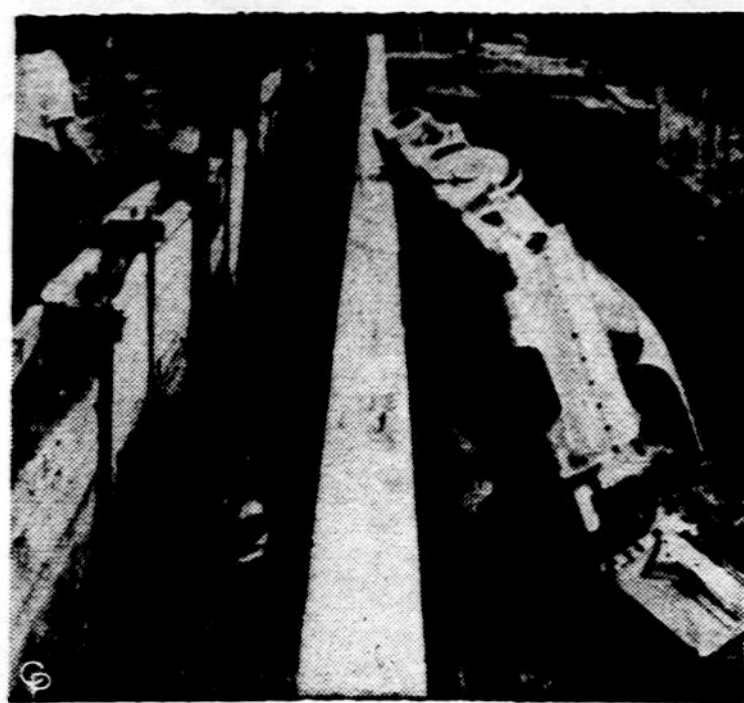
krašto ūkiui. Kai nėra vilsonierimo. Rugsėjo mėnesio 20 dieną 25 tūkstančiai angliakasių, šventadieniškai apsirengę, juodomis ir raudonomis vėliavomis nesini, su daugybe plakatų, bet tylūs ir rimti, patraukė iš visos apylinkės į Dortmundą vyriausybei, kasyklų savininkams ir visuomenei priminti, kad anglies pramonėje rūksta. Savaitę praleidus, angliakasiai pasileido traukiniais, laivais, autobusais jau į laikinę Vokietijos sostinę, į Bonną, pas pačią vyriausybę. Jų susirinko jau apie 60 tūkstančių ir susisukė į 13 kolonų, be muzikos, be kalbų, tik susikaupusiais veidais kelias valandas žygiavo senojo miesto gatvėmis. Kas yra?

Pagrindiniam anglies pramonės sutvarkymui Vokietijoje didžiausią kliūtį sudaro tas, kad anglies kasyklos tebėra čia privačioje jų savininkų nuosavybėje. Tuo atveju, nežiūrint jau senyvo socialdemokratų reikalavimo, kad ta pramonė būtų suvalstybinta, Vokietija yra blogesnėje padėtyje už Prancūziją ir ypač už Angliją, kur suvalstybinimas jau įvykdytas. Tad ir dabartinės angliakasių demonstracijos su raudonomis bei juodomis vėliavomis, be įprastos muzikos ir niūriais veidais yra išpėjantis priminimas Adenauerio vyriausybei, kad ir Vokietijai pribrendo reikalas imtis planingo, tautos gerovės siekiančio ūkio.

Bėdos su anglim turi ne vien Vokietija. Kaskart sunkiau verčiasi anglies kasyklos Amerikoje, "pauzamos" tų pačių priešų. Sunkumų turi Prancūzija. Sunkumų yra ir Anglijoje, tačiau čia tie sunkumai buvo ankščiau numatyti ir ankščiau susirūpinta jų pašalinimu. Nuo to laiko, kai anglies kasyklos Anglijoje liko suvalstybtos, visas jas tvarko specialios Anglies Pramonės Valdyba, išvien dirbdama su angliakasių bei tarnautojų tų pramonėje unijomis. Nors Valdyba buvo iš karto užsimojusi kasti vis daugiau anglies, ji laiku susigrįbo ir dabar pasiūlė vyriausybei kasimą mažinti. 1959 metais buvo suplanuota iškasti anghes 240 mil. tonų ir prie to kiekio pernai jau buvo priartėta; dabar siūloma kasmet iškasti tik po 205 - 15 mil. tonų, ir taip, atrodo, bus padaryta. Kartu su tuo nusistatyta pertvarkyti visas anglies ūkis. Dabar Anglijoje veikia 763 kasyklos. Artimiausiais metais numatoma uždaryti apie 240 kasyklų ir tai blogiausių, kuriose arba baigiasi anglies atsargos, arba ploni anglies sluogsniai neleidžia kasyklose pavartoti techniško kasimo patobulinimų. Dėl to turės sumažėti ir angliakasių skaičius. Tačiau Anglijoje ir apie tai iš anksto galvojama. Jau dabar minėtoji Valdyba išsiaiškina, kiek, kuriais metais ir kuriose vietose sumažės angliakasių ir iš anksto siūlo vyriausybei, kad atleidžiamies iš anksto būtų parūpintas darbas kur kitur, steigiant reikalingose vietose naujus fabrikus ar įmones. Kasyklų pertvarkymas vyks tik tuomet, kai angliakasių pertekliui bus darbas parūpintas kur kitur.

Atrodo, kad Anglijos angliakasiams nereikės organizuoto žygio į Londoną, nors anglies ateitis ir čia pati kaip ir visam pasauliui. Skirtumas su Vokietija tas, kad 1955 metais rinkimus laimėjusi Anglijoje Darbo Partija pastatė valstybės reikalams tvarkyti savo vyriausybę ir ji ėmėsi planingai tvarkyti tautos ūkį. Vokietijoje "krikščioniškoji" Adenauerio vy-

JIE LIKO GYVI

Dviejų jaunuolių automobilis Milwaukee, Wis., perėjo statomo namo užvarą ir 4 pedų pločio griovį, o jaunuoliai tik lengvai sužeisti.

Nevien komunizmas žalingas

Varginga ir nesaugi mačios, kurią vyskupas sutarpatino. Jie kovoja dėl jos, bet iš anksto galima pasakyti, kad nieko nelaimės, kaip nelaimėjo nė vienos parapišios lietuviai, kurie seniau buvo išėję į kovą prieš vyskupą.

Pats vėliausias pavyzdys, tai saleziečių vienuolyno Cedar Lake, Ind. pastatytoji Siluva. Nemaža pinigų ten lietuviai sudėjo, tikėdami turėti savo "stebuklingą vietą", bet ordino valdžiai ne tas rūpėjo. Ji ir pavadnio ne Siluva, bet Maria dela Strada, o vieną gražių dienų liepė lietuviams vienuoliams kitur išsikelti. Dar likęs kun. Sabaliauskas laukia panašaus likimo.

Liūdna, kad net Čikagos, kuri vadinama antrąja Lietuvos sostine, lietuviai beveik nieko nuosavaus neburti, nes jų statytos bažnyčios, vienuolynai, ligoninės, mokyklos, prieglauda ne jiems priklauso ir netrukus viena po kitos taps tarptautinėms.

Išmintingesni buvo tie lietuviai, kurie susispietė į Lietuvių Tautinę bažnyčią, nes bent jų pinigais pastatytos bažnyčios ir kt. tebėra jų nuosavybė ir niekas negalės jų iš jų atimti be jų sutikimo.

Galime apgailestauti mūsų senųjų kartų, kurios buvo tamsesnės, klaidos, bet dar labiau tenka apgailestauti ir stebėtis, kad jas daro ir naujieji ateiviai, kurie yra labiau išprusinti ir tariai geriau nusimana, kaip lietuviškos išlaikymu rūpintis.

Traidenio Ainis

MUSŲ ATSTOVO ANGLIJOJE NAUJAS ADRESAS

Dabar jis yra toks:
J. Venckūnas,
1, Rawell Crescent
Orbiston, Bellshill
Lanarkshire, Scotland

Detroitie lietuviai turėjo gražią mūrinę bažnyčią, kleboniją ir mokyklą, bet juodžiams pradėjus sprausintis į tą apylinkę, išsikėlė kitur ir prašė vyskupą leisti jiems bažnyčią parduoti, kad galėtų kitoj vietoj vėl savą nusipirkti. Tačiau tokio leidimo negavo.

Los Angeles lietuviai taipgi neteko savos bažny-

iausybės, kartais tydomis, dažniausia atvirai bodama kapitalistų reikalus, dažnai stveriasi paveltotai prnolusias bėdas taistyti ir dar tik tuomet, kaip ir šį kartą bado gresiami darbininkai, raudonas ir juodas vėliavas nešini, primena sotiesiems, kad ramioje ir pradėjusioje viskuo pertekti Vokietijoje gali būti sprogi-

100 PEDŲ GYVATE

Pasakose seniai kalbama apie tokias vandens gyvates, bet šiandien ir mokslininkai pradeda galvoti, kad vandenyse tikrai yra tokių gyvatių, nors iki šiol jų dar niekas nepagavo.

Siomis dienomis "Academy of Arts and Sciences" konferencijoje Nantucket saloje, netoli Cape Cod, Kopenhagos zoologijos muziejaus direktorius dr. Wolff pranešė, kad Kopenhagos universiteto mokslininkas dr. A. Bruun Pietų Atlanto vandenyne prie Capetown rado 6 pedų ilgio ungurio vikrą, iš kurio gali išsivystyti 60-180 pedų gyvate. Kiti mokslininkai dėl tokios prielaidos nesijuokia ir mano, kad kada nors jiems pavyks tokį gyvūną pagauti ir visų pirma jie tik ji pagauti kur nors Ramiajame vandenyne prie Peru valstybės, kur ypač gausu zuvų.

Tokie dideli gyvūnai negali gyventi labai giliai, nes ten jie negautų pakankamai maisto. Minėtas vikšras prie Capetown rastas 200 pedų gilumoje.

Abu minietieji mokslininkai 1950-52 metais iš danų laivo Galathea tyrė vandenyne gyvius giliau kaip 25,000 pedų. Jie rado gyvių net 34,000 pedų gilumoje, o seniau manyta, kad vandenyne gyvių nėra giliau kaip 22,000 pedų. Jie net zuvų rado iki 22,000 pedų gylio, o giliau tik moliuskų, mažiau išsivysčiusių gyvių.

Pasak tų mokslininkų, juo giliau, tuo vanduo šiltesnis, šalčiausias vanduo esąs 12,000 pedų gilumoje.

Didžiausias minėtų danų tyrinėtojų atradimas tai smaltžiakaušė (limpetlike) gyvatė, kurią sugavo Ramiajame vandenyne prie Kosta Rikos 11,000 pedų gilumoje. Tos gyvatės artimiausia rūšis išmirė prieš 350 milijonų metų. Jos kūnas buvo sudėtas iš vienodų, pasikartojančių dalių.

Šitas atradimas, sakoma, daug padės gyvių išsivystymui (evoliucijai) pažinti ir vadinamas labiausia nuostabiū šio šimtmečio radiniu zoologijos srityje.

GERIAU MATYTI, NEGU GIRDĖTI

"Aš visuomet tetikėjau tik desimtają dalimi to, ką girdėjau, ir puse to, ką mačiau. Dabar, kai nustoju klausos, aš visą savo energiją nukreipiu į matymą ir tuo būdu tikiu klausos netekę daugiau suprasti."

Gal ir teisinga to klausos netekusio žmogaus galvosena?

Zioplais, kas vėjus gauda.

SIŪSK GIMTADIENIO ŠYP-SENAS TOLI TOLI... PER TELEFONĄ

Tai yra taip lengva. Tiek daug smagumo už tiek mažą išlaidą, kai nepaprastai reikalinga yra. Ir kiekvienos dienos reikale... ir didelėje bėdoje... telefonas yra tikras draugas.

NEW ENGLAND TELEPHONE AND TELEGRAPH COMPANY

MOTERŲ SKYRIUS

V. Mykolaitis-Putinas

Ponas Skrodskis

(Tęsinys)

Jis šioje apylinkėje žmogus svetimas. Pereitų metų pavasarį atklydo jis nežinia iš kur ir nieko apie save nesisakė. Vieni spėja, kad jis pabėgęs rekrutas ar saldotas, kiti — kad koks vagis, plėšikas ar žmogžudys. Tik niekas, nė pats prievaizdas, jo doru žmogumi nelaiko. Pamačius jį, savaime kilo mintis, kad jis būtų geras "kotas" — budelis. Tokio tada dvare nebuvo, visi tuo darbu kratesi, priversti plakė gailėdamiesi, lengva ranka, švelniai. Nelabai kas tokio plakimo ir bijojo. Rubikis - Rudis pasižymėjo iš pirmo sykiu. Plakamieji rėkė, spieję ir krikė kaip skerdžiami meitėliai. Jam pradėjus eiti savo pareigas, ir buvo įrengta ši nuošali pasiūrė.

Lovių apžiūra baigėsi. Trys kiti pasirodė tinkami. Tik ar nereikėtų pančius pakeisti diržais su sagtimis, kaip Kalnaberžės dvare? Greitesnis darbas.

Rubikis vėl mostelėjo ranka ir nusispiovė.

— Galima, pons, ir diržais. Būtų stipriau. Pantis kartais atsinarina, papūva. Jei plakti stiprų vyrą, tai ir nutraukia.

Prievaizdas susiraukė ir čia pat pats atmetė savo pasiūlymą:

— Taip tai taip... Bet kur dabar gausi tų diržų? Ir išlaidos nereikalingos. E, bus gerai ir pančiai. O čia kas? Pelės išgraužė? — susidomėjo ponas Pšemickis, pastebėjęs vieno lovio lyg iškaptuotą kampa.

Rudis nusisipė, ir jo akyse pirmą sykį žybtelėjo liepsnelės.

— Ne pelės. Tai ta merga išgraužė, kur paskui į šulinį šoko. Padla!

Prievaizdas greitai nusisuko nuo lovio ir persibraukė ranka per veidą. Būrus atsiminimas... Jis žino, kad Rubikis turi galvoje tą merginą iš Karkliškių kaimo, Bagdonų Ievutę, kurią pereitą rudenį Skrodskis buvo kėsinęsis paimti, bet neįveikęs išmetė ir liepė žiauriai nuplakti. Po to ji nusiskandino. O ją norėjo vesti Pranaitis. Ech, vis tas pono Skrodskio nesuvaldymas! Prisi- dirba sau priešų dėl tų mergių. Po to būraus atsitiki- mo kunigas Mackevičius išpyskino tokį pamokslą, kad visa bažnyčia žliumbė ir dangaus keršto šaukėsi, o kai kurie dvasininkai, kaip tie chlopomanai Survilą su šil- gu, net kaimyninius santykius nutraukė. Ogi Pranaitis! Šiais neramiais laikais tas banditas gali ryžtis, neduok Dieve, kažin ką padaryti iš desperacijos. Ech, ech, nege- rai ponas Skrodskis elgiasi, negerai...

Taip susikrimtęs Pšemickis jau rengėsi išeiti, bet dar grįžtelėjo į berną ir skėstelėjo ranka:

— Rubiki, išgrėbok visą tą šlamštą. Pavasarį rei- kia apsišvarinti. Darbmetis prasideda.

Pasiūrės asloje iš tiesų valkiojosi visokių šakėgalių, aplaužytų sluotėlių, o pasiėny gulėjo karklinių ir laz- dyninių rykščių pundeliai.

— Sitos tik? — klausė prievaizdas.

— Netiks! Išdžiūvusios, lengvos, lūžta, prie kūno nelimpa, — aiškino Rudis. — Reiks naujų prisipiauti. Sultingų.

— Na, tai ir žiūrėk.

Paraginęs "kotą", Pšemickis paliko jį tvarkytis vieną, o pats ėjo į daržinę patikrinti atsargų. Čia jį pasi- tikio vežėjas Pranciškus. Jis nieko nesakė, bet iš jo veido, gudriai primerktų akių, prasišėpusių lūpų ir visos povy- zos buvo galima spėti jį kažką žinant.

— Kas atsitiko, Pranciškau? — paklausė prievaiz- das. — Vėl kas nors su arkliais?

— Ne su arkliais, — valandėlę patylėjęs prabilo ve- žėjas. — Vaitas su tiju nu pranešė žinią, kad Paliepai, Juodballiai ir Karkliškiai atsakė lažo eiti. Gerą pradžia padarė šilėnai.

— Ot, prakeikti chlopai — nusikeikė prievaizdas. — Pats tinkamiausias orei laikas.

— Kvailli būtų, kad eitų, — kalbėjo Pranciškus. — Tegul ponas juos į činšą perveda, prievoles panaikina, už darbą užmoka. Tada eis. Pas Survilą seniai jau taip. Prievaizdas supykto.

— Daug jūs išmanot, avigalviai, apie tuos činšus! Rykščių jums visiems, tai ir bus užmokestis. Oi, reiks, Rubikiui dar keturi loviai tašyti.

— Kad tik pačiam ir atsigult nereiktų, — pagrasino Pranciškus. — Tokiam tai maža atsigult. Pakart po sau- sa šaka. — Ir, nepagarbiai atsikūjęs į prievaizdą nugara, užvertęs galvą ėmė tyrinėti dangų, tarsi oro atmainą jausdamas.

Iš tiesų, oras keitėsi. Saulė pusryčiuose dar švietė, bet kažkaip blankiai ir nešiltai. Dangus vietomis dar mėlynas, bet vietomis jau apsitraukęs skystu rūko šydu, kuris tirštėdamas šen ir ten rinkosi į padrikusius, tarsi pūkais ir plunksnomis papurvusius debesis. Vėjas, lig tol pūtęs iš pietų, dabar atsivertė iš žieminių, ir tame dan-

BUSIMI TĖVAI

Pagarbėjusi prancūzų filmų aktorė Brigitte Bardot ir jos vyras aktorius Jacques Charrier žiūri naują filmą Paryžiaus teatre. Kalbama, kad Brigitte lau- kianti įpėdinio.

BEGALINĖ DAINA

Skamba upė patvinus žvaigždėta.

Skamba į saulę rugio laukai

Spindulinga švelnia žaluma...

Tarsi niekad ligšiol negirdėta,

Tik sapnuota ilgai, ilgai —

Tu viena begalinė daina.

Skamba lūpos — su juoko vingriu upeliu.

Besispypsančios. Tylios. Vėsios.

Skamba žvilgsniai — rasoti, saulėti.

Ir svaja, kur iš požemių trykšta gilių,

Ir šėšelis, kur mirksniui pilkai nusitiesęs.

Juk ir ašara gali skambėti...

Tu viena begalinė daina —

Nenuitylinti niekad, niekad.

Tu viena begalinė daina —

Stot, parkrist neleidžianti niekam.

Tu lyg paukštį į speigą meti —

Ir kvėpavimu vėl susildai.

Tu, kur nori, šauki ir vedi —

Ir po kojomis — saulės tiltai.

Tu viena begalinė daina,

O gyvenime, trokštamas mūsų!

Tu viena begalinė daina,

Tik viena, tik viena.

Tik viena.

Nesakyk — pavasaris praėjo.

Tik įsiklausyk — jis čia.

Nors ir jėvos žiedus jau seniai paliejo.

Nors ir varpos rugio išplaukė į vėją.

O vis tiek jis čia!

Kas akimirsnį kas nors prabyla

Nuo dirvonių, girių, pakelių —

Į upelį, į žvaigždes, į tylą —

Nauju žiedu, šiltu sparneliu...

Kas akimirsnį — į sielą prasisunkia

Po lašelių vėjo nuostabaus.

Tai pavasaris juk prieš kelionę sunkią

Kojas bruknėm žydinčiom apaus...

Nesakyk, kad jis — prisiminimas,

Kad ranka su sprogstamais žilvičiais jau tuščia.

Jei pavasaris — neslūgstantis laukimas,

Jei pavasaris — kaip amžinas gimimas...

Tik įsiklausyk — jis čia...

Lietuva.

Janina Degutytė

DAR VIENAS LAIMEJIMAS

Nedaug bėra valstybių, kuriose moterys neturėtų lygios su vyrais balsavimo teisės. Ir nuostabu, kad tų valstybių tarpe yra ir labai kultūriškai aukšto lygio Šveicarija.

Bet ir ten moterys pama- žu gauna lygias teises. Se-

nau balsavimo teisę jau bu- vo gavusios Vaud kantono moterys, o dabar gavo Neu- chatel kantono. Vykdam vi- su balsuotojų (vyrų) atsi- klausimą (referendumą) už balsavo 11,240, o prieš 9,738.

Galvos nepramuši senam žmogui nusilenkdamas. Lietuvių priežodis

gaus šone, pažemiais, kaip mūras dunkėjo sunkus tam- siai pilkas ruožas.

(Bus daugiau)

Cypdavatkės dora

Kas seka mūsų spaudą, tas žino, kad jau neviena karo viesulų išskirta šeima dėjo pastangų vėl susijungti. Iš visų kraštų tas yra ga- lima beveik visais atvejais, bet stačiai stebuklu laiko- ma, jei išardytos šeimos na- riui pavyksta iš komunisti- nių kraštų į laisvąjį pasaulį ištrūkti.

Zmonės rašo prašymus visiems, kam tik išmano. Rašė net paticiam Staliniui, o dabar Chruščiovui, bet per keliolika metų vos vienas antras tebuvo toks laimin- gas, kad galėjo iš komunis- tiško "rojaus" išvažiuoti.

Kai Chruščiovas atvažia- vo į Ameriką, nevienas pa- kartojo jam savo prašymus raštu, o apskuresnieji net gavo progos su juo pasima- tyti ir savo prašymą žodžiu išdėstyti. Chruščiovas jiems pažadėjo jų prašymus pa- tenkinti.

Tokį pažadą gavo ir Le- onai iš Cikagos, kurie prašė išleisti iš Lietuvos jų sūnų ir dukterį.

Šita proga Vilnius Nr. 190 kažkokia raudona cypda- vatkė, Sene pasivadinus, rado reikalinga iš Leonų pa- siųtyti. Girdi, kokia čia tē- viška meilė? Kai vaikai bu- vo maži, jie juos paliko ne- žinomam likimui, bet kai dabar vaikai užaugo ir išsi- mokslino, jie juos vėl "pa- mylo" ir reikalauja grąžin- ti.

Bet, girdi, "gilais ir gar- bingais supratimo žmogus", suprask Chruščiovas, Leo- nam pažadėjo jų prašymą išpildyti.

Iš tikrųjų, tik raudona cypdavatkė tegali taip iš- tiek kentėjusių tėvų tyčiotis ir Chruščiovo elgesį vadinti garbingu.

Ar ji žino, kokiomis ap- linkybėmis Leonai paliko savo vaikus Lietuvoje, patys iš ten pasitraukdami? Ar ji nėra girdėjusi, kad daug tē- vų frontui artinantis iš miestų savo vaikus pasiuntė pas gimines į tolimą so- džiū, manydami, kad jiems ten bus saugiau, o kai bus paskutinė bėda, ir jie patys ten nuvažiuos jų pasiimti?

Ar ji nėra girdėjusi, kad daug žmonių buvo patekę į fronto ugnį, ir kai iš tokios peklos išėjo, tai gerai, jei visi šeimos nariai susigau- dė, bet daugelį frontas per- skyrė. Ag, kas norėjo, tas žino, kokių tragedijų teko fronte šeimos išgyventi, kaip prieš savo norą išsis- kirti. Bet Vilnius cypdavatkė visa tas nesvarbu, ji sta- čiai kerta, kad Leonai pa- metė savo vaikus ir nuo jų abėgo, o dabar, jiems užau- gus, nori juos su savim turėti. Ir ji tyčiojasi iš Leonų, kurie neabejotinai yra daug iškentę ir ašarų išlieję.

O Chruščiovas, girdi, kil- nus vyras, kad jis net tokių tėvų paklausė. Ne, jis ne garbingas žmogus, bet ne-

derelis, jei iki šiol tų vaikų neisleido, nors buvo gavęs jau kelis prašymus. Dabar jam nebebuvo kaip išsisukti. Juk, jei jis nebūtų ir dabar pažadėjęs, tai koki įspūdį tas būtų padaręs amerikiečiams, kurie iš sa- vo laisvos spaudos apie tai smulkiai sužinojo. Jis buvo priverstas pažadėti, ir turės išpildyti savo pažadą. Bet šitai ir kitoms raudonoms davatkoms juo didesnis ko- munistų nusikaltėlis, tuo jis garbingesnis. Raudonos cypdavatkės kitaip ir negali galvoti. Todėl jos ir baisios.

Onutė

KAIP PANAİKINTI RUDŽIŲ IR KITAS DĖMES

Rūdžių suteptą medžia- gos vietą palaikykite ant verdančio vandens puodo ir išspauskite citrinos (le- mon) sultį ant tos vietos. Arba pabarstykite suteptą vietą druska, išspauskite citrinos sultį ant jos ir padė- kite saulėj išdžiūti. Tada gerai išskalaukite. Pakarto- kite, jei reikalinga.

Pelėsių dėmes reikia va- lyti, kol jos šviežios, kol ne- sugadinta medžiagos. Supe- lėjusius drabužius gerai iš- plaukite, ir išdžiovinkite

IMKIT ir SKAITYKIT!

Be šitų vietų nuolat skelbtų knygu Keleivio administracijoje galima gauti dar šias knygas: L3DP FOR LITHUANIA'S FREEDOM, parašė S. A. Vik- toras, 32 psl., kaina 50 centų JÜRININKO SINDEBDO NUO- TIKIAI, įdomūs pasakojimai jaunimui, 108 psl., kaina \$2.00 NAKTYS KARALISKUOSE, Liudo Dovydeno apysaka, 168 psl., kaina \$2.00 NEPRIKLAUSOMOS LIETU- VOS PINIGAI, Jonas K. Ka- rys, 225 psl., kaina \$5.00 IS DĖMINES LUSNELĖS, K. Kraučūno eilėraščiai, 124 psl., kaina \$1.00 VARPAS NR 3-4 (Vincas Kudir- kos šimtmetis. Nepriklausoma ir paversta Lietuva ir kt. str.), 196 psl., kaina \$2.00 LIETUVOS SOCIALDEMO- KRATŲ PARTIJOS PROG- RAMINIS GAIRIS, 32 psl., kaina 25 centai. JAUNASIS SOCIALDEMO- KRATAS Nr 4 ir 5, kaina 35 centai. MOTERYSTĖ, J. E. Georg, daug patarimų kaip natūra- liai gimimus reguliuoti, 224 psl., kaina \$3.00 KELIAS Į PASISEKIMĄ, J. Grabau-Grabausko patarimai kaip elgtis visokiems atvejais, 144 psl., kaina \$2.00 LIETUVIŲ TAUTINĖS PUOS- MENOS, Vladas Vijeikis, 42 psl., kaina \$5.00 PRAKTINĖ LIETUVIŲ KAL- BOS GRAMATIKA, A. Sas- plaukis, 97 psl., kaina \$2.00 LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, kai- na 50 centų DAKTARAS IS PRIEVARTOS, 3 veiksmy Moliero komedija, 59 psl., kaina 30 centų KUR MŪSŲ BOČIAI GYVENO, Z. Aleksa, 76 psl., kaina 25 centai DIDYSIS SAPNININKAS, 185 psl., kaina \$1.50 PAPARČIO ŽIEDAS ir kitos a- pysakos, A. Antanov, 45 psl., kaina 10 centų MANO ASARĖLĖ, eilėraščiai, J. Motekaitis, 31 psl., kaina 15 centų. CARAS SIEIRE, 1 akto vaidini- mas, 42 psl., kaina 25 centai. TEATRAS ŽMONIJS GYVE, NIME, J. Baltrušaitis, 32 psl., kaina 15 centų. SLAPTAS GINKLAS, 1 veiks- mo komedija, J. Steponaitis, 30 psl., kaina 15 centų GYVULIŲ PROTAS, 212 psl., kaina 75 centai. UŽSIENIO LIETUVIAI, P. Ru- seckas, 56 psl., kaina 50 centų APIE TURTO IŠDIRBIMĄ, 139 psl., kaina 50 centų. SOCIALIZMO BLAIVUMAS, 230 psl., kaina \$0.50 EGLĖ, duetas iš tos operos, M. Petrauskas, kaina \$0.50

SVENTADARBAI, 1 veiksmo tragedija, N. Gintalas, 33 psl., kaina \$0.25 ALKOHOLIS IR KŪDIKIAI, 23 psl., kaina \$0.15 KRAUJAS IR KERŠTAS, nove- lės, V. Kirlys, 103 psl., kaina \$0.20 LAUDIES DAINOS, gaidos mišriam chorui, V. Banaitis, kaina \$1.50 KAS YRA SOCIALIZACIJA, K. Kautsky, 31 psl., kai- na \$0.30 SLIUBINĖ ISKILMĖ, 1 veiks- mo komedija, 29 psl., kai- na \$0.15 MONOLOGAI IR DEKLAMA- CIJOS, 96 psl., kaina \$0.25 EILĖS IR STRAIPSNIAI (Kaip atsirado popiežiai, re- umatizmas, Kražių skerdynės ir kt.), 97 psl., kaina \$0.25 ANARCHIZMAS, 29 psl., kai- na \$0.15 SALOMĖJA, vieno akto drama, 59 psl., kaina \$0.25 DEBATAI SOCIALISTŲ SU KLERIKALAIS, 45 psl., kai- na \$0.15 DEL PINIGŲ, 3 veiksmų dra- ma, L. Tolstojus, 62 psl., kai- na \$0.35 LYTIŠKOS LIGOS, dr. F. Ma- tulaitis, 24 psl., kaina \$0.25 DIEVO TEISMAS, parašė Ne- vezinskas, 16 psl., kaina \$0.10 MATERIALISTISKAS ISTORI- JOS SUPRATIMAS, 80 psl., kaina \$0.20 KUNIGŲ CELIBATAS (kodėl kunigai neveda), 58 psl., kaina \$0.25 NIHILISTAI, 3 veiksmų traze- dija, 61 psl., kaina \$0.25 KARĖS NUOTAIKOS, vieno a- kto - veiksmo drama, 42 psl., kaina \$0.20 CHAMAS IR APATALAS, 3 veiksmų komedija, 48 psl., kaina \$0.25 STABMELDISKA LIETUVA, 32 psl., kaina \$0.10 KAIP SENOVĖJE ŽMONES PERSISTADYDAVO SAU ŽEME, 28 psl., kaina \$0.10 SIELOS BALSAS, J. Smelto- rius eilėraščiai, 221 psl., kai- na \$0.75 DELKO ŽMOGUI REIKIA GERT IR VALGYT, dr. A. Garmus, 40 psl., kaina \$0.15 DAINOS APIE LAISVĄ, A. Giedraitis, 32 psl., kai- na \$0.75 ŽEMĖS PAKOPOS, J. Baltru- šaičio eilėraščiai, 151 psl., kaina \$0.75 LIETUVOS RESPUBLIKOS ISTORIJA su spalvotu žemė- lapiu, 96 psl., kaina \$0.75 Užsakymus su pinigais prašo- ma siųsti:

KELEIVIS
636 Broadway
So. Boston 27, Mass.

